

ՄԵՃՄՈՒՄԻ ԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Pera, Tuxim 65

Համբարսա իսի սեւա եսնի ՉԱՐՇԵՆՊԻՀ ՎԵ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
կիւնիսի հեշր օրոնուր

مجموعه اخبار

بک اوغای تقسیم جاده ی نوسرو ٦٥

ՀԱՉԻՐԱՄԵՐԸ ԱՊՐԵՆ ԳԻՅՈՒԼԱՐԸ. — Իսթանբուլի ինչն սեւնիկի 60 զրուշ, = 6 իսթանբուլի 35. — Թաշրա ինչն սեւնիկի 85, = 6 իսթանբուլի 45 զր. տրր: — Բոսթա ինչն սեւնիկի 15, = 15 կիւնիսի 60 բարա տրր: — ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐՇԵՆՊԻՀ. — Ինչն սեւնիկի 5, = 5 ինչն սեւնիկի 30 բարա տրր: — Զօգ տեֆա տեֆա ինչն սեւնիկի 1 զրուշ տրր: — Զօգ տեֆա տեֆա ինչն սեւնիկի 30 բարա տրր: — Զօգ տեֆա տեֆա ինչն սեւնիկի 30 բարա տրր:

Հազեթայա միւթեւալիք խառնուած ինչն ՅՈՒՆԻՍ ԹՕԼԱՅԵՆԱՍ միւթաւալիք օրոնուր: — Իսթանբուլի Պէթուլուստա ծառաւիք քեւիւրոն Ն. 65:

ԾԻՆՆԻՆ ՀԱՅ ՆԿԱՐԱԴԻՐԸ ԱՌԻ ՀՆԱՍՈՍ

(Շարունակութիւն)

Երբ միաձեւութիւնն յարգել հարկ ըւ-
այ՝ այն ասան կամ կը արեւադրուին, ինչ-
պէս արեւադրուեցան վերջերս շարական և
ժամակարգութիւնն անկարգութեամբ և հը-
րամանաւ լուսամբոյ և հոգեւոր Ստեփանոս
Պետրոս Ժ. Կաթողիկոսի, որոյ յիշատակն
օրհնութեամբ եղիցի, և կամ կը հաստատ-
ուին քննարկութեամբ, և ոչ հնախօսութեամբ
և գեղարարութեամբ միայն, այլ՝ խոնարհ
մակամ անստեղծութեամբ. որով առանց մեր
և օտարի արարքսի եպարեւու ինքիւնը
խառնելու և կերպեր բանելու, արժեւն
Առաջնորդաց հաղորդութեամբ ժամանակի
և անդուտ արամադութեանց նայելով Ար. Ս.
Եպիսկոպոսաց լրջմտութեամբ և Ամեն.
Փրկերէ. Հրեւոյ Տիրոջ կարգաւոր հրա-
մանաւ նայն եկեղեցական գրքերը միաձեւ
լծորդելով, և ապա աստ անդ առանց
հաստատութեան և միայն իւրաքանչիւրոց
գեղարարութեամբ մոծեալ սովորութեանց
վրայ բարեկարգութիւններ կատարելով,
կարգաւորութիւնը անհրաժեշտ էր յայ-
տուր և Ե. ծէսքու տարադրութիւնը իրենց
վերջութեան մէջ մնալով հանգեցած, ժամա-
նակի և անդուտ բարեկարգութեամբ որ
անգի ունեցել են, կը բարեկարգուին,
բայց ինչ որ Հնախօսը Հնախօսին խորհուրդ
կուտայ՝ այս է, ազմայից զանգակ մի
չկախել այդ ոչ-հիմնական խնդիրներուն
վրայ, և ամօք լեզուաւ հնախօսելով՝ ե-
թէ երբեք նորաստեղծ իսկ պէտք տեսնէ
այն ալ ինչպէս ըրած է իր վերջին մէջ,
պիսկաւ, պարագայից և բարեկարգութե-
ան յարմար ու օգտակարութիւնը մէջ
բերելով առաջարկել:

Արդ Հայ ծիսի մէջ եղած փոփոխութիւնը որ մտադրութեան արժա-
նի են, այս են՝ չլրջանադրողն նորոգ մը-
կըրեալոց, խախտեալ, և ընդ միով առ-
սակաւ հաղորդել ժողովուրդը, մոծեալ
սովորութիւն. ես չեմ կարծեր թէ առանց
մեծ պատճառի մը եկեղեցական պէտք
այդ մասին պիտի կարենան և կամենան
նորոգութիւն մը ընել, վասն զի Ամենա-
սուրբ խորհրդոյ յարգութիւնն, և թէ
ժողովուրդեան մէջ երկրորդաւ հաղորդուել
յառաջ եկած անպատեհութիւնը պիտի ար-
գելք և խախտ ըլլան առ այդ:

Իսկ Հնախօսին յիշածներն մի առ մի
ընելով կը պատասխանենք.

1. — Հայաձեւ օրհնութիւնը ամփոփ-
մամբ բուժիւն և վերջնութիւնը. — Այս
հնախօսական է, և ես ունիմ քոյս ձեռա-
գիր որոյ նկարներուն մէջ կ'երեւի այդ
ձեւ, սակայն՝ Ա. Մի. և նոյն ձեռագրին
մէջ կ'երեւի նաեւ բուժիւն և մասնեմասն
և ծկոյթը ամփոփելով միայն երկու մա-
տով օրհնել. ուստի կը հետեւի թէ այլ և
այլ ձեւեր կը գտնուին մի և նոյն ժա-
մանակ և միեւնոյն աղբիւր մէջ. Իսթանբուլ
Բ. Արդի տեղութեան մը ըստ մի մասանց
վերջնութիւնը բուժիւն միացնելու ձեւն ոչ
կատարաց և ոչ Հայոց այլեւայլ ձեւերէն

աւելի վաղիւ և նոսրագոյն չեն, զի-
ղադրութիւնը այս մասին ինչ պիտի չը-
պատե՛ կարծեմ:

2. — Կանգուն երկրպագութեան փո-
խան ծնորդութիւնը. — Ա. Հնախօսին
բառագիրտակն մասին վրայ ծանոթեալով,
կը յիշեցնէր թէ՛ ունինք ծուր զինք կամ
ծուր կրկնել. երկիր պագանել, խոնար-
հեցուցանել զպարանոց, այս բառերուն և
ոչ մին Հնախօսին համար անհրաժեշտ պի-
տի երեւի, կամ կարծեմ Աստուածաշունչի
և սեպական արարողութեանց հակառակ:
Արդ պարանոցը խոնարհեցնել ասացուածքն
երկիր պագանել կամ երկրպագել որչէ
է և տարբեր. երկրպագել կ'ենթադրէ հողը
համբուրել, որ կանգուն ինչպէս կարելի
է կատարել երբ բարձրաւանդակ խորան
կամ բեմ չգտնուի, կարելի չէ մեկնել.
Իսկ ըստ հնաւանդ սովորութեան անկեալ
երկիր պագանելը արդի Եւրոպական տա-
րազն հաջորդելով գործադրելն վասնորոշ-
ւոր է. Ուստի կանգուն երկրպագութիւնը
միայն բեմի առջեւ կամ խորանի առջեւ
գտնուողներու յատուկ պիտի մնայ, բայց
արդի տարադրով ժողովուրդեան կարգը զը-
նուորդներուն համար երկրպագութիւնը
կանգուն կատարելու համար հարկ պիտի
ըլլայ Հնախօսին կամ եկեղեցեաց մէջ
բարձրաւանդակներ չլինել և կամ ժող-
վուրդն ստիպել որ Արեւելեան տարադ-
անդաւարակները (չալվարներ) հազուին
և այնպէս ժամ զամ: Արդ երկիր պագա-
նել բառն իսկ կը ցուցնէ թէ կանգուն
պէտք չէ ըլլայ՝ գոնէ ժողովուրդեան համար:
Ծուր զինք կամ կրկնել, ի ծուր իշա-
նել և նոյն իմաստ կրնան նշանակել.
այս է մին Հնախօսին խոնարհութիւնը ու
բառին բուն ճշգրտութեամբ այս է մի ծուր
միայն զնկելով գետին, իսկ միւրը՝ ծուր-
կերուն երկուսն իսկ միացած գետին զը-
նելով առանց նստելու: Առաջինը զոր կու-
ղէ արտաքին իրեն հորատման պիտի կա-
րենանք ըսել թէ բառին ճշգրտութեամբ և
հնութեամբ թիւ Պատարագէն շատ աւելի
հին է, և Ս. Փրոց համաձայն: Իսկ երկ-
րորդը աւելի անկանխ առաջի դարձուա-
ծով ըսնից կը գտնուի բացատրուած որուն
հետ երկրպագելն իսկ ինչպէս ի գործնա-
կանին նոյնպէս ասացուածքն մէջ կը գտ-
նուին: Ուստի բառագիրտակութիւնը մեզ
կը սորվեցնէ թէ երկրպագութիւն, ծնոր-
դութիւն, խոնարհութիւն, զատ զատ
յարգանաց և պաշտաման ձեւեր են, և
մին փոխան միւրոյն չէ այլ իւրաքանչիւրն
ունի իւր հնութիւնը. իսկ կանգուն երկր-
պագութիւնը բացատրութիւն մի է բուն
երկրպագութեան, բեմին մօտ գտնուող-
ներու յատուկ: Բ. Բառագիրտակներ ձգե-
լով, թէպէտ Արեւելեան պաշտամանց մէջ
ծնորդութիւնը պիտի եկեղեցեաց միայն
կաթողիկէ միութիւնն ունեցող մասերուն,
և Արեւմուտքի ընդհանուրն յատկացեալ
կ'երեւի: Սակայն, Ա. գիտնալու է որ
շատ մի Արեւմտեան սովորոյթ և պաշտա-
մունք կան որ Արեւելքի փոխանցեալ են
յԱրեւմուտս, որոց կարգէ կը համարուեն
այս ծնորդութիւնը: Բ. թէպէտ հիմա
պաշտամանց և քաղաքական յարգանաց

ձեւեր իրարմէ քիչ թէ շատ կը տարբերին,
բայց չենք կրնար ուրանալ թէ պաշտա-
մանց ձեւերը միեւնոյնութեամբ քաղա-
քական յարգանաց ձեւերէ փոխանալ են:
Օրինակի աղագաւ՝ ողջնի համբոյրը,
նուիրատուութիւնը և նոյն և նոյն երկր-
պագութիւնը որ թագաւորաց և մինչեւ
ընտանեկան յարկաց մէջ տանուտեարց իսկ
ի պատիւ կատարուած գիտենք, իբրեւ
մարդկային ամենին խորին յարգանաց և
պաշտաման եղանակ նուիրագործուած է
Աստուծոյ, և անխոր կ'ըր արկեալն ի
հնուն. այժմուս մի միայն Աստուծոյ յա-
կացուած է: Արդ, այս քաղաքական ձե-
ւերն իսկ ի նկատի առնելով, երկրպա-
գութեան այլ և այլ ձեւեր պիտի պար-
զուին Արեւելքի և Արեւմտեան մէջ, որ կա-
տարեալ երկրորդ պագանելութեանց հնուն
եղած են. ահա Արեւմտեան կարծուած
ծնորդութիւնը կրնայ նկատուիլ այս թե-
մեկան մի եղանակն որ Արեւմուտքի
մէջ յաճախ կը տեսնուի. իսկ Արեւելքի
մէջ Յոյն ունի իւր յատուկ ձեւ, երկու
ձեւերն մինչեւ երկիր տանելով և կէս մը
նստուի կերպ առնելով Եպիսկոպոսաց
առջեւ խոնարհելու, որ դարձեալ երկր-
պագութեան մի բաժան միայն և նոյն
մարտի. իսկ Հայոց մէջ միայն ընտանե-
կան յարկերուն ներքեւ նկատուած եւ
կրկնագութեան չափաւորութիւն մը, որ
է ալ ձեռամբ երեւը ծածկելով և ձախը
կուրծքի վրայ դրած երկու ծունկերն ու-
շիկ ուշիկ ծանրութեամբ թեքել՝ բաց ոչ
մինչեւ յերկիր, և չափաւոր դիրք մը ըս-
տանալէ յետոյ դարձեալ կանգնել: Արդ
եթէ ճշգրիտ երկիր պագանելութեան, լաւ
իսկ է եթէ չափաւորեալներուն մէջ սեպնա-
կանը յուշենք, ընտանեկանին փոխանցե-
լու ենք. իսկ եթէ երկրպագութիւնը կան-
գուն կատարելու անուամբ պարանոց մի
խոնարհեցնելը՝ երկրպագութիւնը ջնջած
կը լինի. ուստի լաւ եւս կը համարուի
որ ծնորդութիւնը ինչպէս ըստ աշխար-
հի և արեւելքի կաթողիկէ եկեղեցիներու
մէջ՝ նմանապէս մեր մէջ մնայ և հաստա-
տի, իբրեւ կատարեալ երկրպագութեան
չափաւորութիւն մի: Բայց եթէ այս և
այսպիսի մի քանի սովորոյթ անդաւրը-
շելով, պիտի յաղդի Հնախօսը կաթողիկէ
միութեան բերելու ուստի բացմութիւն
մի, Եկեղեցին քանի որ աղտո ձգել է,
թող իր նորոգութեան հետեւի, մինք ու-
րախ կ'ըլլանք ոչ Հայ նկարագիրն եղծեալ
կը համարինք և ոչ մեր տոնակիցներէն
անջատուելու առիթ կը փնտռենք և ոչ
նամկամ ըլլալ յորդորած ենք կամ կը
յորդորենք, այլ ժամանակի և պարագայից
բերմամբ և շփմամբ մոծեալ սովորու-
թիւնքն յախուեն յարձակմամբ թօթափել,
արտաքին, ծաղրենք որ Հնախօսին ազ-
գաւոր ենք. որպէս զի այդ արտաքին
նշանաց փոփոխմամբ և ծաղրական ար-
տաքինմամբ ողբը չլուզուին. ապա թէ ոչ
այդ ձեւակաւութեանց ու սեպականու-
թեանց և ոչ մին կը կազմէ Հայ ծիսի ճշ-
գրիտ նկարագիրն. Հայ ծիսը կար՝ մինչ-
դեռ եւս այդ խորութեանց և ոչ մին
ստեղծուած էին:

(Շարունակելի) ՀՆԱՍԻՐ

ԲԱՂԱԿԴՈՒՆ ԳԵՆԵՏԿՈՑ ՄԻԹՐՆ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՄՐՅԱՆԱԿԱՐԱՇՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Կիրակի օրը, կէս օրէն ետքը, տեղի
ունեցաւ Քաղկեդոնի Վենետիկ Միւթ-
թարեան վարժարանի մրցանակաբաշխու-
թեան հանգէտը: Ընտրեալ բազմութիւն
մը կը խոնարհ վարժարանի յատուկ ընդա-
ձակ գաւթին մէջ, որ զարդարուած էր
Օսմանեան և օտար աշխարհեանց դրօշակ-
ներով: Ծնորդը գաւթին զոյգութեան,
հանդիմանեցնելն ոչ ոք նեղուեցաւ:
Հանգէտը, որուն կը նահագանէր Տրապի-
զոնի նորընտր Յակոբոս Ար. Ստեփան
Գերապայծառ Արքիեան, սկսաւ Համարե-
քայլերով, զոր նուագեց Պ. Քարթո-
բուլո զաշխարհի վրայ, և զոր ներկաները
ունեցեցին յոտնկայս: Յետոյ, այս
տարուայ շրջանաւարտներէն Պ. Խաչիկ
Մագուլեան յաջողապէս կարգաց Վեհա-
փառ Կայսեր ուղղուած ուղերձ մը, զոր
չարագրած էր արաբերէնի և պարսկերէնի
անուամբ դասատու Ստեփան Է. Կուր-
տեան: Ստեփան Է. Կուրտեան
Ս. Մագուլեան: Ապա յառաջացաւ նոյն
պէս այս տարուայ շրջանաւարտներէն Պ.
Ստեփան Թատակեան և արտասանեց ինք-
նագիր աւարական ճառը: Մանաւանդ
արտաքին կը վերջին հրաժեշտը զոր ուղ-
ղեց Վ. Քատարարներուն, ուսուցիչնե-
րուն, վարժապետներուն, ընկերներուն և
գաւրոցին, որուն ամէն մէկ դասարանը յի-
շատակ մը, ամէն մէկ պատը անէք-թի-
մը, և ամէն մէկ զբաւեցանք պատմու-
թիւն մ'ունի, ըսաւ. շերմայեւ ծափա-
հարուեցաւ այս կրակար խօսքերը: Ապա
աշակերտները մեզմ ձայնով յաջողապէս
երգեցին Verdiի «Nabucco» օբերայէն
«Va Pensiero» յուշիկ կտորը. ասոր մէջ
ցուցուցին իրենց երգելու մէջ ունեցած
յաջողութիւնը: Պ. Ներսէս Ալանդեանեան
արտասանեց զաղջերէն լեզուով սիրուն
կտոր մը. «Le Gascou et le Provençal».
Ծափահարութիւններու մէջ վերջացաւ:
Դարձեալ խմբեք մը աշակերտներու
կողմէ, «O sole mio», հայերէն բառերով
Պ. Անդրեան Անդրեանեան գերմաներէն
արտասանեց «Erlkonig», որ արժեանացաւ
ծափահարութեանց: Պ. Վուլկանի դաշ-
նակի ընկերակցութեամբ երգած Gordi-
gianiի «Priore à la Vierge»ը, Պ. Ա.
Արքիարեանի խաղերն արտասանութիւն-
նը, Պ. Թատակեան թնկերանի չարածիօրէն
արտասանած իրերքերէն դաւադ մենա-
խօսութիւնը մեծապէս ծափահարուեցան:
Պ. Վահան Արքիարեան, շրջանաւարտնե-
րէն, զաղղ. լեզուով երկար ճառախօսու-
թիւն մը կարդաց. յայտնեց իւր չորհա-
կաւութիւնը վարդութեան, Վ. Վ. Հարց,
ուսուցաց, և նոյն Աշակերտները հնչեցու-
ցին դարձեալ խմբեք մը «O di tu?», ի-
ստաղի կոնտրապոնտներու երգը, որ շատ
զրաւիչ էր:
Կարգը եկաւ վկայականները բաշխելու
շրջանաւարտից: Հ. Փիլիպպոս Վ. Եստի-

[illegible]

սարկի մէնֆորմընա օրարար, 300
ղշտան զիւստէ մուշ ալան մէմու.
րիւնի միւլքիւտէն վէ գօլապար
րիւթպէսիւտէն հօղարը օլան զապի-
թանը տաքէրիւտէն, մալիս մաալա-
րընը 100տէ 10ու ալըգօնուլաճա-
ղը պա իրաւէր սէնիէ գարարկիւր օլ-
մուշ ալը:

—Սօֆիա ճիւղարընտա պիւր իս-
թիւքեամ ալալընըն իճրա իստէճէկի
թալիմէր հազգընտա Սօֆիատա չալի
օլան եարան հալաթիւր Նօլիվիթ
նամ Պուլկար զազէթաթը թէքդիւ
իթմիշ տիւր:

—Պուլկարիւթման քրէնիսի Ֆէրտի-
նանտ, քրէնիսիէ ինթիսալընըն 13-
ինճի սէնէի տէվրէսի զիւնթիւնի
իճրա իթմէք իւզընէ, չըգան սալը կիւ-
նիւ թընթօլաեա կիթմիշ տիւր: Պու-
միւնապիւթմէն էվվէլքի կիւն Սըթա-
քէօլտէ Պուլկար էկզարդիւնէսի քի-
լիսէսիւտէ էկզարդ էֆ. պիւր թէքէք-
քիւր տուտը օգուտուշ ալը: Պուստա
Ս. Կէչօլ իլէ սաիւր զէվաթ հազըր
պուլունմուշալը տըր: Պատէհու Ս.
Կէչօլ, հազըրունըն թէպիւր քէլիւնի
գապուլ իթմիշ տիւր:

—Աթիւնտան Բօլիթիւնէ Գօրէս-
բօնտէնց զազէթաթընա եազըրալը-
նա կէօրէ, բէք չօգ ֆէնալըզլար
իթմիշ օլան Պուլկար քէլիւնէ Էնքընա-
սը Չալքարալօթ վէ չազը Բուլթիթ-
չուրօթ Վօլօնա կիթմէք իւզընէ սէ-
ֆիւնէսէ րաքիւ պօլաթալարը ոլրու-
տա՝ Բիւրէտէ տէրտէսթ իտիւլիւնէ
տիւր:

—Հաթըլաթը՝ Հաթիւթի չօնուգ-
լար խաթիսալանէսիւնէ ախա օլմադ
իւզընէ Տէրիսաաաթէթէ ճէլպիւնէ վէ
սաթըլմաթընա գարար վէրիւթիւ օլան
Գարա-հիւսաթ մաաթէն սուտուճա տէ-
բօզիթօ իթմիսալ օլունտէ Գաթապ-
եան Վիւնէ էֆ.սիւնէ էճիւ մադալա-
սընտա 3-4 կիւնտէ պիւր գալ պիւր
չիւնէ սաթըլմաթ օլմադլէ, եէնիտէն 6
պիւր չիւնէ տաճա տօլաթըլմաթ իւզ-
ընէ Գարա-հիւսաթ մէմուրը մալսուտ
կէօնաթըլիւնէ տիւր:

—Տիւնուր ումուլիէ իտարէսի-
նիս կէչէն սէնէ մալիս հաթըլաթը
127,369 իրա օլմուշ իքէն, պու սէ-
նէ մալիսաթէ 161,417 իրա օլմուշ
տըր: Տիւնուր ումուլիէ թէքը օ-

լունտէ վարիտաթ՝ կէչէն սէնէ մա-
լիսաթէ 96,032 իրա, պու սէնէ իս-
թիւր ալաա 7402 իրա ֆազարալ իլէ
103,457 իրա օլմուշ ալը: Կէչէն սէ-
նէ մալիսաթէ իթմիսալ ալաալը 34,347
իրա, պու սէնէ եիւնէ ալիս ալաա
13,973 իրա ֆազարալ իլէ 45,292
իրա օլմուշ ալը: Պու սէնէ կէօրիւնէ
ֆազար, Եարգի Բուլիւն վէրիւնիս
մաապիւնէ վուգու պուլան թէքէթի-
եաթտան իլէրի կէլմիշ տիւր: Կէչէն
1902 մարա, ապրիլ վէ մալիս հա-
թըլաթընտան պու սէնէ ալիս ալաա-
տա 87,206 իրա ֆազար իլէ 369,906
իրա օլմուշ ալը: Տիւնուր ումուլիէ՝
զօնաթիւ իլէ չըմէնաթէթը թաճի-
լաթը սաթմըն ալմադ իւզընէ 188,351
իրա թալիսա իթմիշ, վէ 28,382 ի-
րա տա՝ մէմալիքի էճնէպիւնէ թաճ-
վիլաթը միւնաթտանէ վէ Եարգ չը-
մէնաթէթըլիւն թաճիւլաթը սաթմըն
ալմապիւնա թալիսա իլէմիշ տիւր:
Իտարէ վէ սաիւր մէսարիթէ 42,760
իրա չըգարըլաթ տան ոսիւրա, գա-
լան 310,002 իրա՝ Օսմանը պանդա-
սը վէ Իտարէի մէքէլիս վէ զնէսիւ-
տէ հըֆիւ իտիւլիւն տիւր:

—Սըհիւն մէմուլիսիս գարարը-
լա, յունիս 26տան իթիւլաթէն, ճէ-
պիւլի Լիսիսաաթէն կէլէճէքէլիւնէ՝
Օսմանը թէհաթիւլիսաթէն տէրտէ-
թիւթիսա մաաթէլիսիս 3 կիւն գա-
րանթիւնաթ թապի օլմալարընա գա-
րար վէրիւթիւ տիւր: Սիւնիւնէ կէ-
լիւնէ հազգընտա մէվաթ օլան գա-
րանթիւնա լազլ իտիւլիւն, վէ եալը-
նըզ մուալիէնի թըպիւլիս իճրաթը
գարարկիւր օլմուշ ալը:

—Եէնիւր էմանէթի՝ չէհրիւլ օս-
գազարընըն սալաթըլմաթընա Տէր-
դօս սու գուլմաթիսաթէն սէնէվի 3
պիւր լիւրա վէրիւթի հալաթէ, Գեա-
ղաթիսաթէ սուտու իլէ սալաթըլմաթ
տաճա էհիւնէ օլաճաղընա մէպիւն,
պու պապաթէ իճնալ իտէն թէտապի-
լէ թէչէպիւլաթ օլունտուշ տըր:

—Էլաթէք սանճաղընտա պուլու-
նան պիւր, Բուլմ գիւսաթէթիւնա
հաթըլաթընըն թաաթըլմաթ վէ թաթ-
սիւթիսաթէն տօլալը Բէրաթ մէ Սլաթ-
լըզ գարիւնէրի Բուլմ էհալիսի պէլ-
նիսաթ իթմիսալ վուգու պուլարազ,
Բէրաթ մէ էհալիսի՝ Բուլմ բաթըլիւլա-
նէսիւնէ գարը չըգալը, վէ Գալթիւք
օլմաթա թէչէպիւլաթ իթմիշ օլունտըն-
տան, Բաթըլիսաթէ՝ պուլարա ճոն
անաթ օլան րուհանիլէրի աթօրօզ

իթմիշ, վէ քիլիսէլէրի՝ հիւրիւնէ իթմի-
նաթիւնէ իթմիշ գարաթըլիւլաթ իտի-
Պու քէրիւնէ Բէրաթ մէ էհալիսի՝ պէհանը
նէտաթէթիւլէ, Բաթըլիսաթէն իթմի-
րարարըն գապալ իթմիսաթէն,
աթօրօզ գարաթըլիւլաթ վէ քիլիսէլէր
տաթի ալըլիւլաթ տըր: Բաթըլիսաթէ
էվվէլքի կիւն մապէյնի Հիւմալաթ
կիւնէրէք, պալ ճեաթիւլաթ թաճիւն
բալա հազըլէթիւլաթ վաթըլմաթըլա
Չաթըլ հազըլէթի Բաթիւլաճիլէն ալը
թէչէքէլիւլաթ իլէմիսի կիւլի, Սաա-
րազամ վէ Տաթիլիէ նազըրը հազա-
րաթընա տաթի սրգը թէչէքէլիւլաթ իթ-
միշ տիւր:

—Չըգան սալը կիւնէսի Գաթալա-
տա եանիլըն զուհուր իտիւլա, էքէրի-
սի սիկուրթալը օլմուր 7 տիւքընան
եանմըն տըր: Մաաթի գարար՝ 3000
իրա թալմիս օլունտուր:

—Պուստա Արաւհաթ էֆ. Իսմիւ-
տէ պիւր թաճիւլաթ պիւր քէլիւ ճիւլա-
րընտա մաթթիւլիս պուլունմըն տըր:
Պիւր Լազ իլէ ալիկէր պիւր չալա՝ չիւ-
հէ իւզէրիւնէ տէրտէսթ իտիւլիւնէ
տիւր:

—Կէչէն կիւնէ ֆէրիւթիւտէ Ս. Տէր
նըսէսեան էֆ.սիւնէ իսնէսիւնէ իւր-
սըլլար կիւրէլէք, պալը էլպիսէ ա-
լըլիւլաթ տըր: Մէքէլիւլաթ էլպիսէնի
ճէպիւլէրիսաթ 40 իրա գաաթալ բարա
վար իթմիշ:

—Իզմիւրաթ աթէլ կիւնէսիսաթէ եա-
գըլան աթէլիւլիս իւզէրիւնէն աթ-
լանըքէն, իքի չօնուգ աթէլէն տիւ-
չէրէք, վիճաթէլիւլիս պալը եէրի
եանմըն օլունտընտան, միւթէլիւլաթ
վէֆաթ իթմիշէր տիւր:

—Տիւն պիւր թրաթիւլաթ արապաթը՝
Պէչիլթալաթ Օրթաթէթի կիւնէր-
քէն, Սիւնիսաթ իսմիւրաթ պիւրիսի
թէհիւլէրիսաթ չըգալըն տըր: Արա-
պաթը տէրտէսթ օլունտըն տըր:

ՕՍԹԱՆԼ ՊԱՆԳԱՍԸ

Օսթ. պանդաթընէ էֆ.սիւնէ Գուլիս
24տէ Լօնաթաա ազա օլունտան հիւստա-
րան մէճիւլիս ումուլիսիսաթէ, 1802 սէնէսի
իլին, 13 չիլիս կալաթա 16.25 ֆրանգ վէ
եալաթա ալթուս ազէ 71.50 քրալ թէ-
մէթիւ իթմաթըն գարար վէրիւթիւ տիւր:
Պու թէչէպիւլաթ, 45 ումուլիս օլունտըն
իթմաթ մաթապիւլիսաթ, էֆ.սիւնէ յուլիս
1տէն իթիւլաթէն, պանդաթըն Տէրիսաա-
տէթ, Լօնաթա վէ Բաթիւլ իտարէլաթէ-
րիսաթ վէ չիւլէլէրիսաթ վուգու պուլա-
ճաթ տըր:

Տէրիսաաթէ, 24 յունիս 1903

ԲԵՐԵՏԻ ԼԻՍԵՆ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸ

Գալաթա, Պէլօլու վէ Բաթիւլաթ իտա-
րէլաթէլէրի ալաթ. Գուլիսիս 14ինճիսաթ
կիւնիս ֆրանգըլաթըն միլլի եթթիւսթ օլ-
մաթ միւնաթիւլէթիլէ թաթիւլ օլունտաթ-
լար տըր:

Պիւր արա, չաթօ իլէ չաթընէն էօնիւն-
տէ նէօպէթիւլ կիւլի սուրաթ, պէքէլիւլ
իթմիշի տիւլիւնաթիւլէր իտէ տէ, մէմէքէթ
էհալիսիսիս գարարալը քիւնէլէր օլունտ-
լարըն նազարըն էհէմիլիսիս ալաթաթ,
պու թաաթիւլաթտան միւթթէֆիլքէն վաթ
կէլիւլէր:

Պատէհու իրգիւթիլէրիս չու սուրէթիւ
թալիսիս իթմիլէր:

Իզիտօր՝ չարապ վէ թաթէ սու թէտա-
րիլէնէ, Կիւլիս գալիւլէ քիլիւթէք իլին
սընաթ ու գալիւլաթմաթա, վէ Բուլմ
սուֆրաթը թէթիլաթ մէմուր օլունտըն:

Սուֆրա օլմաթ իւզընէ օրթաթա պիւր
զաղէթա սէթիլիս: Թաաթիւլաթ մաաթիւլ
քէնիս հիւստի իթմիլաթ սաթիւլիսաթ պէր
վէճիս աթի իտի. պիւր գուլթու սարաթա,
սըլընա քիւլիս եուլաթիւլաթ, գըլաթիւլ
աաաա էթի, պիւր թէնիլէրիս տօմուլ էթի
չըլմաթ, կիւլիս քէնիլիս վէ սաթիւլէ
Միլլիլէր՝ Կիւլիսաթէն մէլլիլէր վալիսաթի
թաաթիւլաթ մէլլիլիս իտի: Հաթըլըն հէք
իթմիս ալըն չէլիս օլունտ, պուլարը
էթօրիւլաթ, Կիւլիս իլէ էնիլիսիսիս ա-
լըլաթըն սուտու ազաթըլմաթտան, իքիսի
տէ օ կիւլիս գաաթալ ալըլաթ աաա հիւս
իթմիլէրիս իտի:

ՆԱԿԱԿԱՆ
Ս. Կ. Ա. ՄԵԹԱԳԱՆ
ՊԱՆԳԱՍԸՆԸ
(ՆԱԿԱԿԱՆ)

ՍԱՀԻՊԻ ՖԱՊԻՐԻԿԱ ՏԵՌՏԻՆԻՆԻ
ԲԻԹՊԵ ՆԵՇԱՆԸ ՕՍԹԱՆԻ ԻԼԷ
ԹԱԼԻԹԻ ՊՈԹԵՐՈՒԼՈՐԸ ՏԵՐ

8 Դըքա Նիլաթը զիլաթա վէ միսթիլիս
էքսթիլիսիսաթա 35 քըքա պիւլիս
միսթաթալաթա նալի օլունտ տըր:

Թաթիլիսաթէն ալունտաթ իլին
Չաթըլ հազըլէրի Բաթիւլաթիս ֆիւ-
եալիսի Ս. Սիւկրաթ չէհաթէթի-
նի վէ միւր վէ իւզաթըն հալի
օլունտ, հէք չիւնէ իւզէրիսաթ
պուլիսաթապիւլաթաթա
ալաթաթ իտիւլիս
թալիս օլունտըն:

Տէրիսաաթէ վէ ումուլ մէմաթիւլ Եա-
հանէն միւրէլիս իտարէսի, Գալաթաա
Գալաթա-խաթը Ն. 9
վէլիւլ ՍԻԷԼԻՆՍՈՍ ՍԱԵԱՆԻ

ԴԱԼԱԹԱՆ ՊՈՐՍԱԸ

Իտար իտար	Ղ. 34 82
Բաթիլ չըմէնաթէթի ֆր.	125 62
Թաճիլաթ միւլթաթի Օսթ.	501
Օսթ. պանդաթ օլունտաթ	591
Տէլիլիս Ալիս Բէլի	388
Օսթ. Սիկիւլ. չիւքէթի 1. 0.	4 60
Բիլիս ազաթիս	14 10
Տէրիս. Թաթիլաթ գուր.	6 12
» Թաթիլ. ֆր.	482
Տէրիսաաթ Քիլիլաթ	501

Կիւլիս, — իտիսաթ սալը թիւքէ-
նիլէք: — Լաթիս չու հալիս իզիտօր նէ-
րէտէ գալար, տէտի:

Էնիլաթ տէ, — էվվէլթ, կիթմէսի պիւր
չարիլէք սաաթը կէլաթ, գօնա մէմէքէթ-
տէ չարապ իլէ սու պուլունտաթ մը...
Տուր, չիտիս պէն պօրապանը չալաթմաթ,
էօլլէ թաաթըն վաթթըն իտարէր վէրէ-
թիւ, ալիս մաթապիւլէ իթմի:

Պէլլիլէն Բուլմ պօրապանը չալաթ
իւզըն իքէն, Իզիտօր, քէմալը թէլալէ
կէլաթ: — Չաթիլիս հալիլ ֆէլզէլաթ պիւր
վուգուլաթ ուզաթըլըն կէօթիլիսթ
իտի:

Իզիտօր. — (ուզաթտան) Պուլաթըն
մը, տէլի պալըթըն:

Կիւլիս իլէ էնիլիս. — (մէրաթա
գալաթաթ) Նէլլի պուլունտաթը:

— Անալիս, կալէթաթի:
— Կալէթաթ մը... ֆաթաթ հալիլ կա-
լէթաթ:

— Պիլիս, անլաթաթընըն, նէ
չալըն կիւլիս սուրաթիսթընը:

Բէքէնիս օլունտաթ իտիսաթ պիւր
սէօլ սէօլլէմիլիլէք, չաթըն կիւլիս վէ
հէք թաաթիւլաթ ալթիւլաթ իթմի:

(Տիւլալի)

ՊԻՔԻՍ ԳԱՏԸՆ

Վէրալլըն կիւլիս ճաաթիս, իտի վէ
կէօլիլիս ազաթըլաթ պու կէնիլիսիս
գարըն ճալիս օլունտ, Կիւլիս վէրիլ
օրմաթնա գաաթա կիթմէլի թէթիլ իթ-
տի. վիւնի Մօնիլիլիս հէմ ուզաթ օլուն-
տան, հէմ տէ հէնուլ սապաթ օլմաթը-
լա պէրապէր, հալա ընթիսաթա պալա-
տըլընտան, Կիւլիս օրաթա գաաթա կիթ-
մէք թաաթընտա տէլի իտի: Հալաթ. քի
Իզիտօր՝ Մօնիլիլիս կիւլիսիսիս իթմի-
մէքտէ իտի: Օ մալիլաթ պուլունտան մէլ-
հուր պիւր գուլէ՝ ումուլ Բարիլիլիլէթ
մալիս օլունտըն հալաթ, քէնիլիլ օրա-
սըն կէօրիլիլէք ալաթի իթմիլէր, իր-
թէսի կիւն, իլ հէլիլիլիս պուլունտան
արգաթալարը թաաթիւլաթաթ «գօրգաթ
վէ կէվէք թապիլաթը» մաթաթընտա
մուսաթէն օլունտաթըլաթըն տիւլիլիս-
թէք, Իզիտօր, հէք հալաթ օրաթա գաաթա